

PLAN MOT RÖKNING, ALKOHOL & DROGER

INNEHÅLLSFÖRTECKNING

Inledning.....	3
Syfte.....	3
Målsättning.....	4
Regler.....	4
Definition av rökning.....	4
Definition av droger.....	4
Förebyggande arbete.....	5
<i>Tecken som kan tyda på droganvändning</i>	
<i>Systematiskt arbetsmiljöarbete</i>	
<i>Systematiskt kvalitetsarbete</i>	
<i>Plan mot rökning, alkohol och droger</i>	
<i>Utbildning med riskfyllda utbildningsmoment.....</i>	6
<i>Vårdnadshavare</i>	
<i>Samverkan</i>	
<i>Elevhälsans roll</i>	
<i>Fortbildning</i>	
<i>Riktade insatser</i>	
<i>Narkotikahund</i>	
Rutiner kopplade till plan mot rökning, alkohol och droger.....	7
1. När elev röker på skolans område	
2. Vid misstanke om alkohol- eller droganvändning	
3. Vid alkohol- eller drogpåverkad elev, innehav eller försäljning på skolan.....	8

Inledning

Marks Gymnasieskola vill erbjuda alla elever bästa möjliga undervisning, ge alla möjlighet att nå bästa studieresultat och erbjuda en trygg, säker arbetsmiljö fri från rökning, alkohol och droger.

Gymnasieåldern är en tid då många ungdomar kommer i kontakt med rökning, alkohol och droger. Rökning, alkohol och droger orsakar inte bara skador för den enskilde individen och dess familj utan påverkar också skolans arbetsmiljö, till exempel när det gäller studiero och säkerhet.

Marks Gymnasieskola vill med denna plan tydliggöra skolans ambition och viktiga ställningstagande. Tillsammans med elever och vårdnadshavare bedriver skolan ett arbete för att alla elever ska få en gymnasietid fri från rökning, alkohol och droger. Till planen finns rutiner kopplade där det beskrivs HUR arbetet går till.

Till grund för Marks Gymnasieskolas plan och rutiner ligger forskning, beprövad erfarenhet och gällande lagstiftning kring att förebygga, upptäcka och ingripa vid rökning eller användning av alkohol eller droger.

Vi vill att alla elever på Marks Gymnasieskola ska känna sig trygga i skolan och erbjudas bästa möjliga undervisning, ge alla möjlighet att nå bästa studieresultat och ha en trygg, säker arbetsmiljö fri från rökning, alkohol och droger. Skolan räknas som en arbetsplats med samma krav och skyldigheter som andra arbetsplatser och ska därför vara rök-, alkohol- och drogfri.

Planen omfattar även aktiviteter som sker utöver lektionstid exempelvis skolresor, skolavslutningar och övriga skolgemensamma aktiviteter. Det gäller även evenemang som arrangeras av elevkåren.

Syfte

Syftet med Marks Gymnasieskolas plan mot rökning, alkohol och droger är att:

- Förebygga, upptäcka, uppmärksamma och agera vid rökning, även vid oro och misstanke om användning av alkohol eller droger.
- Skapa en trygg och säker arbetsmiljö i skolan.
- Förebygga ohälsa, tillbud och olyckor.
- Ge eleverna bästa möjliga förutsättningar att kunna genomföra studierna och lyckas i skolan.

Du kan läsa vår drogplan i sin helhet på vår webbsida:

marks gymnasieskola.se

Målsättning

- Att öka andelen rökfria elever.
- Att alkoholdebuten senareläggs.
- Att minska antalet ungdomar som använder alkohol eller droger.
- Att motverka och förhindra nyrekrytering av elever till användande av droger, samt stärka de elever som är drogfria.
- Att medvetandegöra och väcka goda krafter hos alla som arbetar med ungdomarna.

Regler

- Rökning är förbjudet inom skolans område.
- Det är förbjudet att vara påverkad av alkohol eller droger under skoltid.
- Det är förbjudet att förvara och inneha alkohol eller droger på skolan.
- Det är förbjudet att sälja eller förmedla droger på skolan.
- Att använda, inneha eller sälja narkotika är ett brott och ska enligt lagen anmälas till polisen.

Definition av rökning

Med rökning avses i denna plan att:

- Röka tobak
- Inhalera tobak som förångats (exempelvis genom att röka tobak i vattenpipa)
- Röka örtprodukter
- Använda e-cigarett
- Använda njutningsmedel som till användningssättet motsvarar rökning men som inte innehåller tobak (exempelvis att röka vattenpipa med annat innehåll än tobak).

Definition av droger

Med droger avses i denna plan:

- Narkotika (enligt lag otillåtna preparat)
- Dopingpreparat
- Läkemedel (icke medicinskt betingat bruk)
- Andra sinnesförändrande och beroendeframkallande substanser som intas i berusningssyfte.

Förebyggande arbete

Förebyggande arbete innebär att minimera risken för ohälsa, i det här fallet handlar det om att minimera risken att elever röker, använder alkohol eller droger. För detta krävs att ha kunskap om vilka faktorer som påverkar beteendet positivt och negativt. Så kallade skyddsfaktorer och riskfaktorer.

Riskfaktorerna behöver inte vara tecken på att eleven använder droger, men med en systematisk uppföljning av exempelvis elevers prestation, skolfrånvaro och välmående ökar chansen att sätta in insatser oavsett bakomliggande orsak (Skolverket).

Marks Gymnasieskolas förebyggande insatser syftar till att stärka skyddande faktorer och minska riskfaktorer. Även insatser för att öka upptäcktsrisken har en förebyggande effekt.

TECKEN SOM KAN TYDA PÅ DROGANVÄNDNING

Riskfaktorerna som listas nedan kan tillsammans utgöra grund för oro.

SKYDDSAKTÖRER 	RISKAKTÖRER
<ul style="list-style-type: none">• Stöd från förälder eller vårdnadshavare• Skolnärvaro• Skolframgång• Trivsel i skolan• Goda sociala relationer• Positiv förstärkning av lärare• Tydlighet (regler, krav, förväntningar, struktur i skolvardagen)• Strukturerad och innehållsrik fritid• Dialog mellan skola och hem	<ul style="list-style-type: none">• Bristande intresse generellt• Minskad motivation för skolarbetet• Avsaknad av fritidsaktiviteter• Försämrade skolresultat• Ökad frånvaro• Humörsvägningar och attitydförändringar• Rökning (riskfaktor för droganvändning)• Bristande sociala kontrollmekanismer• Bristande omsorg• Rastlöshet• Trötthet och koncentrationssvårigheter

Marks Gymnasieskola arbetar med följande förebyggande insatser:

SYSTEMATISKT ARBETSMILJÖARBETE

Marks Gymnasieskola bedriver i enlighet med arbetsmiljölagen ett systematiskt arbetsmiljöarbete (SAM) och skolans drogplan är ett stöd i detta arbete.

SYSTEMATISKT KVALITETSARBETE

Syftar till att synliggöra kvalitet och säkerställa att rutiner följs, vad vi gör, varför och vad det leder till. Genom att planera, följa upp, analysera och dokumentera ges möjlighet till en trygg och säker arbetsmiljö för alla på skolan.

Varje år genomförs trygghetsenkäter där eleverna får svara på frågor kring sina erfarenheter gällande rökning, alkohol och droger. En skola som präglas av tillit och goda relationer, där elever känner sig trygga, utvecklas och lyckas i sina studier är en viktig skyddsfaktor.

PLAN MOT RÖKNING, ALKOHOL OCH DROGER

Skolans plan är det viktigaste verktyget i det förebyggande arbetet. Planen och tillhörande rutiner ska vara känt av både elever, vårdnadshavare och skolpersonal. Arbetet med att implementera planen har i sig en förebyggande effekt.

Skolans plan och rutiner finns på skolans webbplats. I samband med skolstart informeras elever och vårdnadshavare om skolans plan. Genom att skriva under det informationsbrev som skickas hem säkerställer skolan att de tagit del av innehållet och att de stödjer skolans tydliga ställningstagande.

UTBILDNING MED RISKFYLLDA UTBILDNINGSMOMENT

"Skolinspektionen vill även framhålla att skolan redan vid ansökan till utbildningen informerar om att utbildningen innehåller vissa riskfyllda utbildningsmoment som kräver att eleverna är drogfria."

VÅRDNADSHAVARE

Vårdnadshavares engagemang, stöd och kunskap är viktigt för elevens utveckling och har en förebyggande effekt. Vårdnadshavare informeras om skolans plan. Vid skolstart i årskurs 1 kommer vårdnadshavare att få information kring ANDT (alkohol, narkotika, doping och tobak).

SAMVERKAN

Skolan har en kontinuerlig dialog med vårdnadshavare och vid behov sker samverkan med socialtjänst och polis. För elever som går på ett yrkesprogram sker samverkan även med APL-plats. Denna samverkan är avgörande för att på bästa sätt stötta eleven.

ELEVHÄLSANS ROLL

Elevhälsan ska via hälsofrämjande och förebyggande insatser bidra till att skapa miljöer som främjar elevers utveckling, lärande och hälsa. Hälsosamtal hos skolsköterskan erbjuds alla elever i årskurs 1 på gymnasiet, där ingår samtal kring erfarenheter av rökning, alkohol och droger. Motivationssamtal erbjuds hos skolsköterska eller skolkurator. Personal, elever och vårdnadshavare kan vända sig till elevhälsan för att få råd och handledning vid oro för en elev.

Elevhälsan tillsammans med Ungdomsutvecklarna i Mark utför ett förebyggande arbete, klassvis, för alla elever i årskurs 1, som bygger på att öka kunskapen om riskerna med rökning, alkohol och droger.

FORTBILDNING

Lärare och personal ges möjlighet till fortbildning om droger.

RIKTADE INSATSER

- Riktade insatser görs för elever vid oro eller misstanke gällande alkohol- eller droganvändning. Alkohol- eller drogtest kan användas vid misstanke om användning. Testerna är frivilliga. Syftet är att bekräfta eller undanröja misstankarna.
- Drogfrihet är ett krav för att delta i vissa praktiska moment och i APL. Syftet är att säkerställa en säker arbetsmiljö på skolan och ute på praktikplats. Att avstå från drogtestning vid misstanke kan medföra att eleven ej kan delta i vissa praktiska undervisningsmoment på skolan eller på APL. Riskbedömning görs i varje enskilt fall.
- Kring elever där det finns en misstanke eller oro följs hög skolfrånvaro, beteendeförändringar och sjunkande skolresultat upp extra noga.
- Skolan gör orosanmälningar till socialtjänsten vid misstanke om droganvändning.

NARKOTIKAHUND

I samarbete med polisen genomförs sökning med narkotikahund efter skoltid. Syftet är att förebygga användning av narkotika och säkerställa en narkotikafri arbetsmiljö.

Rutiner kopplade till plan mot rökning, alkohol och droger

Rutinerna syftar till att:

- Säkerställa att skolans område är rökfritt för att ingen ska utsättas för passiv rökning.
- Säkerställa rutiner för hur skolan agerar vid misstanke om att elev använder alkohol, droger eller är akut påverkad i skolan.
- Säkerställa att eleven är drogfri om eleven avser att fortsätta studierna vid skolan.
- Upprätta en åtgärdsplan för eleven som stöd och struktur för att kunna fortsätta sina studier på skolan.
- Säkerställa en trygg och säker arbetsmiljö.
- Säkerställa att eleven erbjuds stöd vid rökning- alkohol- eller droganvändning.
- Öka risken för upptäckt och därmed minska användning av rökning, alkohol och droger.

1. NÄR ELEV RÖKER PÅ SKOLANS OMRÅDE

Samtal med elev

- All personal på skolan som ser elev som röker på skolans område är skyldig att agera och informera elev om att det är rökförbud.
- Om någon röker trots tillsägelse, får denna person avvisas.
- Rektor informeras om elev inte accepterar tillsägelsen.

Stöd

Eleven erbjuds rökavvänjning hos skolsköterska eller skolkurator.

2. VID MISSTANKE OM ALKOHOL- ELLER DROGANVÄNDNING

Misstanke

- All personal på skolan ska vid misstanke fylla i skolans "Checklista vid oro för rökning, alkohol eller droganvändning".
- Blanketten lämnas till rektor eller biträdande rektor.

Samtal med elev

- Rektor har ett samtal med eleven för att informera om att oro eller misstanke om alkohol- eller droganvändning har framkommit.
- Eleven informeras om misstanken och får möjlighet att dementera eller bekräfta.
- Information ges om att ett möte planeras där vårdnadshavare bjuds in. Eleven får då möjlighet att själv informera sina vårdnadshavare om skolans oro och misstankar innan mötet.

Möte

- Rektor kallar elev, vårdnadshavare för elev under 18 år, (är eleven över 18 år kontaktas eventuellt vårdnadshavare i samråd med eleven) och representant för elevhälsan till möte på skolan.
- På mötet klargörs vilka misstankar som avses och vad som ligger till grund för dessa.
- Eleven får möjlighet att medge eller dementera.

Provtagning

- Drogtest erbjuds om eleven nekar till alkohol- eller droganvändning och misstankar kvarstår.
- Information ges om att testet är frivilligt.
- Om elev samtycker till att lämna drogtest fylls blanketter "Samtycke till drogtest" och "Sekretess upphörande för drogtestresultat" i av elev och vårdnadshavare.

- Remiss skickas till vårdcentral för provtagning. I undantagsfall kan provtagning ske hos skolsköterskan.
- Vårdnadshavare ombesörjer att eleven kommer på anvisad tid för provtagning på vårdcentralen.

Anmälan till socialtjänsten enligt 14 kap. 1 § socialtjänstlagen

- Information ges om att orosanmälan till socialtjänsten kommer att göras vid positivt drogtestresultat och att det även kan ske om eleven eller vårdnadshavare motsätter sig att drogtest lämnas.

Provsvarsresultat

- Skriftligt svar på drogtest kommer till skolsköterskan och syftet är att få en utgångspunkt för fortsatta stödinsatser.

SSPF-möte

- Vid positivt drogtestresultat kallar skolan till SSPF-möte (samverkansmöte mellan skola, socialtjänst, polis och fritid), där även vårdnadshavare och eventuellt elev bjuds in.

Åtgärdsplan

- På mötet upprättas en individuell åtgärdsplan i syfte att öka förutsättningar för eleven att få hjälp att bryta en pågående alkohol- eller droganvändning och kunna fortsätta påbörjade studier. Åtgärdsplanen sätter ramar för fortsatt skolgång och vad som bäst gagnar eleven.
- På mötet ges elev och vårdnadshavare möjlighet att skriva under blanketten "Samtycke SSPF".
- Socialtjänsten kommer fortsättningsvis att ansvara för drogprovtagningen och eventuella stödinsatser för eleven och hens familj.

Uppföljningsmöte

- Tid för uppföljningsmöte bokas på mötet.

3. VID ALKOHOL- ELLER DROGPÅVERKAD ELEV, INNEHAV ELLER FÖRSÄLJNING PÅ SKOLAN

Vid misstanke om att elev är påverkad, om innehav eller försäljning

- Rektor kontaktas omgående.

Samtal och bedömning

- Rektor och elevhälsa samtar med eleven och gör en bedömning av situationen.
- Vid alkoholpåverkan kan elev uppmanas att göra ett utandningsprov.
- Alkohol beslagtogs under säkra former.

Polis tillkallas

- Polis tillkallas vid drogpåverkan, innehav och försäljning.
- Polis tillkallas vid behov om elev är alkoholpåverkad.

Vårdnadshavare

- Rektor eller elevhälsa kontaktar vårdnadshavare.
- Omyndig elev hämtas från skolan av vårdnadshavare. Myndig elev avvisas från skolan och skolpersonal ser till att eleven kommer hem på ett säkert sätt. Vid behov avlägsnar polisen eleven från skolan.

Möte

- Rektor kallar elev, vårdnadshavare för elev under 18 år (är eleven över 18 år kontaktas eventuellt vårdnadshavare i samråd med eleven) och representant för elevhälsan till möte på skolan.
- På mötet klargörs vilka misstankar som avses och vad som ligger till grund för dessa.
- Eleven får möjlighet att medge eller dementera.

Provtagning

- Drogtest erbjuds om eleven nekar till alkohol- eller droganvändning och misstankar kvarstår.
- Information ges om att testet är frivilligt.
- Om elev samtycker till att lämna drogtest fylls blanketter "Samtycke till drogtest" och "Sekreteress upphörande för drogtestresultat" i av elev och vårdnadshavare.
- Remiss skickas till vårdcentral för provtagning. I undantagsfall kan provtagning ske hos skolsköterskan.
- Vårdnadshavare ombesörjer att eleven kommer på anvisad tid för provtagning på vårdcentralen.

Anmälan till socialtjänsten enligt 14 kap. 1 §

- Information ges om att orosanmälan till socialtjänsten kommer att göras vid positivt drogtestresultat, eller om eleven eller vårdnadshavare motsätter sig att drogtest lämnas.
- Under dessa förutsättningar kan eleven inte medverka vid praktiska moment eller på APL fram tills negativa prov eller sjunkande värden visas.

Provsvarsresultat

- Skriftligt svar på drogtest kommer till skolsköterskan och syftet är att få en utgångspunkt för fortsatta stödinsatser.

SSPF-möte

- Vid positivt drogtestresultat kan skolan kalla till SSPF-möte (samverkansmöte mellan skola, socialtjänst, polis och fritid), där även vårdnadshavare och eventuellt elev bjuds in.

Åtgärdsplan

- På mötet upprättas en individuell åtgärdsplan i syfte att öka förutsättningar för eleven att få hjälp att bryta en pågående alkohol- eller droganvändning och kunna fortsätta påbörjade studier. Åtgärdsplanen sätter ramar för fortsatt skolgång och vad som bäst gagnar eleven.
- På mötet får elev och vårdnadshavare skriva under blanketten "Samtycke SSPF".
- Socialtjänsten kommer fortsättningsvis att ansvara för drogprovtagningen och eventuella stödinsatser för eleven och hans familj.

Uppföljningsmöte

- Tid för uppföljningsmöte bokas på mötet.

